

Tannvernseminaret 2015

God helse for alle

Tannhelsens rolle i det store helsebegrepet og i helsepolitikken, og fordypning i minoritetsproblematikk. Med disse temaene trakk Norsk Tannvern 180 deltakere til seminaret 11. mars. Flere ville gjerne være med, men auditoriet i Folkets hus i Oslo hadde ikke plass til alle som meldte seg.

Politikk og lovverk

Ole Trygve Stigen fra Folkehelsedivisjonen i Helsedirektoratet og Kjell Røynesdal fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) holdt de første innleggene på seminaret.

– Det er myndighetenes ansvar å sørge for gode verktøy for godt tverrfaglig helsesamarbeid. Regjeringen jobber med en ny folkehelsemelding og har satt seg som mål at Norge skal opp fra dagens 16. plass til en plassering

blant topp tre, av land i verden med lengst levealder. De ekstra leveårene skal fylles med god helse og høy livskvalitet.

Kjell Røynesdal kunne opplyse at HOD har gitt Helsedirektoratet to oppdrag: For det første skal et standardisert kodeverk for diagnoser og behandling prøves ut i 2016, i forbindelse med Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag (HUNT). Videre står vi foran en etablering av et kommunalt helse- og omsorgsregister (KHOR), som også skal inkludere både offentlig og privat tannhelse.

– Disse to tiltakene vil bli viktige verktøy som vil forenkle samarbeidet mellom tannhelsetjenesten og den øvrige helsetjenesten, sa Røynesdal.

Et mangfoldig Norge

Line Christine Schröder Karlsen presenterte et kartleggingsprosjekt om beho-

vet og utfordringer i tannbehandling av rusmiddelmissbrukere – en gruppe som ofte har store behov, svak økonomi, og som kan falle utenfor rettigheter og systemer. Prosjektet gjennomføres av Tannhelsetjenestens kompetansesenter Øst (TkØ), på oppdrag fra Helsedirektoratet.

Mette Sagbakken fra Nasjonal Kompetansenhet for Minoritetshelse (MAKMI) la frem godt dokumentert informasjon om de største gruppene med innvandrere i Norge. Hun dokumenterte med dette at det er store forskjeller i tannhelsen mellom den generelle norske befolkningen og flere av innvandrergruppene, og refererte også blant annet til en svensk studie som viser at 10 – 15-åringene har seks ganger så stor risiko for karies, hvis de har to utenlandske foreldre.

Pasientrettighetsloven slår fast at pasienten har rett til tilpasset informasjon, og Sagbakken minnet oss på at det å bli behandlet rettferdig eller likeverdig ikke er det samme som å bli behandlet likt. Vi har veldig forskjellige utgangspunkt, og en rettferdig eller likeverdig behandling innebærer derfor at vi behandles ulikt.

Puss fra første tann

Oslo har en særskilt utfordring i og med de store forskjellene mellom de ulike bydelene. Ett tiltak for å rette opp i forskjellene mellom bydelene i Oslo heter Puss fra første tann, og er iverksatt i bydelene Grorud og Gamle Oslo. Prosjektet ble presentert av tannpleierne Lisa Brændø og Slavica Djurasovic. Ideen og prosjektets mål er at alle småbarnsforeldre skal få tilpasset informasjon om tannhelse. Dette gjennomføres blant annet ved gruppeundervisning og informasjonsmaterieill, som er oversatt til mange språk. Det finnes mer om dette prosjektet finner på www.facebook.com/pussfraforstetann

Fra venstre: Avdelingsdirektør i HOD, Kjell Røynesdal, avtroppende styreleder i Norsk Tannvern, Berit Binde, seminar-konferansier og utdanningssjef i Tannlegeforeningen, Øyvind Asmyhr og fungerende divisjonsdirektør for folkehelse i Helsedirektoratet, Ole Trygve Stigen.

Auditoriet i Folkets hus i Oslo var stapp full av interesserte seminardeltakere.

Tortur, overgrep og odontofobi

Psykolog Therese Fredriksen og tannlege Vibeke Kranstad var også på tannvernseminaret der de presenterte bakgrunnen, målene og opptakskriteriene for tortur-, overgrep- og odontofobiprojektet (TOO). Prosjektet er foreløpig i en tidlig fase, så erfaringene når det gjelder gjennomføring, oppfølging, resultater og samarbeid foreligger ikke ennå. Det er imidlertid mulig å lese mer om prosjektet og bakgrunnen for det på Helsedirektoratets nettsider: <https://helsedirektoratet.no/tannhelse/tilrettelagt-tannhelsetilbud-too>

Mr. Tourette

Tannvernseminaret 2015 ble avsluttet med Pelle Sandstrak som fortalte om sitt liv med tourette. 'Mr. Tourettes och jag' kaller nordmannen som har flyttet til Sverige sin fortelling om hvordan det er å leve med tvangstanker og store problemer med å gjennomføre blant annen en helt vanlig tannhelsesjekk. Han lot seg inspirere av Norsk Tannverns virksomhetsidé som blant annet sier at Norsk Tannvern skal bidra til god folkehelse ved å arbeide for at befolkningen har kunnskap, ferdigheter og holdninger. Dette mener Sandstrak matcher hans eget budskap fullstendig: Han mener nemlig at mennesker som

kanskje ikke er helt 'normale' både skal og må ses og aksepteres.

– Tør å bry deg, sa han, og omfavne det som er annerledes. Se mennesket bak diagnosen!

Tekst: Ellen Beate Dyvi
Foto: Trine Suphammer